Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Eduskunta
Talousvaliokunta

Vastine
7.12.2022

Viite: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 a luvun 2 ja 3 §:n muuttamisesta (HE 267/2022 vp)

VASTINE EDUSKUNNAN TALOUSVALIOKUNNALLE

Talousvaliokunta on pyytänyt työ- ja elinkeinoministeriöltä (jäljempänä *TEM*) vastinetta hallituksen esityksestä HE 267/2022 vp. TEM esittää vastineensa talousvaliokunnalle annetuissa asiantuntijalausunnoissa esitetyistä näkemyksistä seuraavasti.

Business Finlandin organisaatiorakenne

Osassa asiantuntijalausunnoista (VTV, Ammattiliitto Pro, JUKO, Akava ry) esitetään kritiikkiä Business Finlandin nykyistä organisaatiorakennetta kohtaan, jossa Business Finlandin rahoitustoiminta on jaettu kahteen organisaatioon (Business Finland -rahoituskeskus ja Business Finland -yhtiö). Rahoitustoiminnan jakautumisen kahteen organisaatioon katsotaan aiheuttavan muun muassa tehottomuutta ja moninkertaisen resurssitarpeen verrattuna yhden organisaation malliin. Joissakin lausunnoissa esitetään, että Business Finlandin rahoitustoiminta tulee siirtää kokonaisuudessaan Business Finland -yhtiöstä Business Finland -rahoituskeskukseen.

TEM toteaa, että esityksessä ei puututtaisi voimassa olevan Business Finland -lain 1 §:n 3 momentin mukaiseen tavoitteeseen, jonka mukaan rahoituskeskus ja yhtiö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, jota johdetaan yhdellä strategialla. Lain muutosten tavoitteena on ollut yhtiön julkisten hallintotehtävien täsmentäminen perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla.

Esityksessä ei myöskään muutettaisi voimassa olevan Business Finland -lain säännöksiä yhtiön toimivallasta tehdä de minimis -ehtoisia rahoituspäätöksiä. Kuitenkin tulevaisuudessa tarkoituksena on, että yhtiön tekemiä de minimis -rahoituspäätöksiä vähennettäisiin ja lisättäisiin rahoituskeskuksessa työ- ja elinkeinoministeriön toteuttamalla Business Finlandin ohjauksella. Ammattilitto Pron mukaan ohjauksen käyttäminen työnjaon ja toimivallan täsmentämisen välineenä tarkkarajaisen lainsäädännön sijasta on huono ratkaisu erityisesti tilanteessa, jossa laillisuusvalvojat ovat kiinnittäneet epäselvään asiantilaan huomiota. Ammattiliitto Pron mukaan väitteelle yhtiön olennaisesti sujuvammasta rekrytointimahdollisuudesta ei löydy kestäviä perusteita. Lisäksi VTV toteaa lausunnossaan, että tämä on esittänyt runsaasti kritiikkiä laillisuustarkastuskertomuksessaan 13/2021 yhtiön poikkeusrahoituksen myöntämiseen, eikä tarkastuksen perusteella tunnistettu mitään erityisiä hyötyjä rahoituspäätösten tekemisestä yhtiömuotoisen toiminnan piirissä.

TEM toteaa, että voimassa olevan Business Finland -lain perusteluissa (HE 158/2017 vp, s. 37) on mainittu syitä, minkä vuoksi on arvioitu olevan tarkoituksenmukaista siirtää rahoituspäätösten teko yhtiöön. Itse de minimis -rahoituspäätösten siirto yhtiön tehtäväksi ei ollut ongelmallinen perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan (PeVL 50/2017 vp). Business Finland -lain muuttamista koskevan hallituksen esityksen perusteluissa on kuvattu syyt, minkä vuoksi rahoitustoiminnan siirtoon kokonaisuudessaan yhtiöstä rahoituskeskukseen ei ole päädytty (s. 20 – 22). Hallituksen esityksen perusteluissa on viitattu muun muassa valtiovarainministeriön suositukseen valtionhallinnon toimintojen yhtiöittämisessä noudatettavista periaatteista (VM/1064/00.00.01/2018), jonka mukaan yhtiömuoto mahdollistaa virastomuotoa laajemman henkilöstöpoliittisen liikkumavaran.

Yhtiön julkiset hallintotehtävät

Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin lausunnon mukaan yhtiö tekisi myös valmistelevia tehtäviä, jotka koskisivat rahoituskeskuksen lakisääteistä velvollisuutta tuottaa ja jakaa tietoa julkisuuslain 20 §:n mukaisesti. Lisäksi lausunnon mukaan yhtiö voisi tukea rahoituskeskusta sen tiedonhallintalain mukaisissa tehtävissä.

TEM korostaa, että kyseiset tehtävät jäävät julkisen hallintotehtävän käsitteen ulkopuolelle hallituksen esityksen perustelujen (s. 48-49) mukaan.

Yhtiön julkiseksi hallintotehtäväksi säädettäisiin kasvuyrittäjien oleskelulupa-asioissa annettaviin rahoituskeskuksen lausuntoihin liittyvät esivalmistelutehtävät, kuten lausuntoihin liittyvien tietojen arviointi (11 §:n 3 momentin 3 kohta). VTV:n mukaan tulisi arvioida, sisältyykö tähän tehtävään niin merkittävää julkisen vallan käyttöä, ettei sitä tulisi lainkaan siirtää muulle kuin viranomaiselle.

TEM toteaa, että rahoituskeskuksen tehtävänä olisi vastata lausunnon valmistelusta ja päättää lausunnon antamisesta yhtiölle esitettävistä lausuntoihin liittyvistä esivalmistelutehtävistä huolimatta. Esityksen perusteluiden mukaan rahoituskeskuksella tulee olla riittävä itsenäinen kyvykkyys arvioida lausunnon antamisen kriteerejä yhtiölle esitetystä tukevasta tehtävästä huolimatta (s. 34). Edelleen esityksen perusteluiden mukaan kyseisessä yhtiön tehtävässä ei olisi kyse julkisen vallan käyttämisestä, koska rahoituskeskuksen tehtävänä on tehdä johtopäätökset yhtiön tuottamasta tiedosta ja päättää lausunnon antamisesta (s. 44). Näin ollen TEM katsoo, ettei kyseiseen yhtiön tehtävään sisältyisi myöskään merkittävää julkisen vallan käyttöä.

VTV:n mukaan Business Finland -lakia koskevan esityksen 14 §:n 2 momenttiin ehdotettu selvennys on luonteeltaan laventava ja voi tosiasiallisesti johtaa yhtiön toimivallan ja tehtävien lisääntymiseen (”Rahoituskeskuksen lisäksi myös yhtiö voi tehdä valtionavustuslaissa tarkoitettuja, de minimisehtoisia valtionavustuksen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätöksiä, joiden arvo ei yksittäisen päätöksen osalta ylitä 100 000 euroa yhtä yritystä kohden”).

TEM toteaa, että 14 §:n 2 momenttiin esitettävien muutosten on ensisijaisesti tarkoitus täsmentää voimassa olevaa säännöstä. Täsmennykset johtuvat ns. de minimis -asetuksen (komission asetus (EU) N:o 1407/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen) sääntelystä, jota on kuvattu tarkemmin kyseisen säännöksen säännöskohtaisissa perusteluissa. TEM:n käsityksen mukaan 14 §:n 2 momentin täsmentäminen voi kuitenkin käytännössä johtaa siihen, että jatkossa Business Finlandissa yhtiön rahoituspäätösten ylärajaa tulkittaisiin yrityskohtaisesti, ei hankekohtaisesti. Tällä voi olla käytännön tasolla laventava vaikutus yhtiön toimivaltaan.

Suomen yrittäjien lausunnon mukaan ”Lain muutoksen jälkeen Business Finland Oy ei antaisi yksityiskohtaista neuvontaa tai arvioisi hankkeen rahoitettavuutta koskien yksittäisten yritysten rahoitushakemusta tai yhteishankkeeseen liittyviä rahoitushakemuksen rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvan rahoituksen osalta. Monesti yritykset, myös maahanmuuttajien perustamat yritykset, kuitenkin toivovat, että ELY-keskuksen ja Business Finlandin asiantuntijat olisivat ”kanssakulkijoita” yritysten kasvussa. Yhdessä sparraus ja mahdollisuuksien etsiminen on huomattavasti helpompaa.”

TEM korostaa, että Business Finland -yhtiön tehtävänä olisi jatkossakin yritysten yleinen viennin edistämiseen ja kansainvälistymiseen liittyvä sparraus. Lain muutosten myötä on kuitenkin tarpeen siirtää rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvan rahoitusasian yksityiskohtaista ja sisällöllistä neuvontaa (ns. hankesparraus) koskevat tehtävät yhtiöstä rahoituskeskukseen.

Virkavastuu

Professori Olli Mäenpään lausunnon mukaan osakeyhtiölain mukaisena lähtökohtana on, että yhtiön hallituksella ja toimitusjohtajalla on suoraan osakeyhtiölakiin perustuva ja sen mukaan määräytyvä yleistoimivalta yhtiön päätösvaltaan kuuluvissa asioissa. Tämä edellyttäisi rikosoikeudellisen virkavastuun vastaavaa laajentamista säädännäisesti myös yhtiön hallituksen jäseniin ja toimitusjohtajaan. Mikäli tarkoituksena kuitenkin on sulkea pois hallituksen ja toimitusjohtajan päätösvalta yhtiön rahoituspäätösten teossa, yhtiön päätöksentekoa koskevaa sääntelyä olisi välttämätöntä täsmentää siltä osin kuin siinä poiketaan osakeyhtiölain mukaisesta perussääntelystä.

TEM toteaa, että voimassa olevassa Business Finland -lain 14 §:n 2 momentissa säädetään yhtiön toimivallasta tehdä de minimis -ehtoisia rahoituspäätöksiä. Lisäksi voimassa olevan lain 14 §:n 5 momentissa säädetään *yhtiön palveluksessa olevan henkilön* rikosoikeudellisesta virkavastuusta hänen suorittaessaan tässä laissa säädettyjä julkisia hallintotehtäviä. Kyseisessä säännöksessä ”julkisen hallintotehtävän” on tulkittu kattavan yhtiön de minimis -rahoituspäätösten tekoon liittyvät tehtävät. Voimassa olevan Business Finland -lain perustelut jättävät avoimeksi, voiko yhtiön hallitus osallistua rahoituspäätöksiä koskevaan päätöksentekoon (HE 158/2017 vp, s. 37–38). Business Finland -asetuksen muutoksen (1374/2018) 8 a §:n mukaan ”Business Finland Oy tekee Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitetut valtiontuen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätökset esittelystä. Päätösten tekemiseen osallistuvat toimihenkilöt ja esittelijät määrää yhtiön hallitus”.

Business Finland -yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on tehty selvityksiä eri vuosina (ks. esim. Selvitys Business Finland Oy:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2020). Kyseisen selvityksen mukaan yleistoimivaltansa perusteella hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Yhtiön hallitus tekee päätökset, jotka osakeyhtiölainsäädännön ja sen soveltamiskäytännön perusteella vaativat osakeyhtiössä hallitustason päätöksen. Hallituksen jäsenet valitaan virastoon tai yhtiöön palvelussuhteessa olevista henkilöistä ja hallituksen puheenjohtajaksi valitaan virastoon palvelussuhteessa oleva henkilö. Hallituksen jäsenten vahingonkorvausvastuuta sääntelee osakeyhtiölaki.

Voimassa olevan rikosoikeudellisen virkavastuusäännöksen laajentaminen de minimis -rahoituspäätösten teossa yhtiön hallituksen jäseniin ei ole ollut harkittavana valmisteltaessa muutoksia Business Finland -lakiin. TEM:n käsityksen mukaan yhtiön hallitus ei käytännössä ole osallistunut suoraan asiakkaita koskevien de minimis -rahoituspäätösten tekoon. Yhtiön hallitus on voinut osallistua rahoitustoimintaan liittyvään päätöksentekoon epäsuorasti tilanteissa, joissa hallitus on hyväksynyt organisaatiomallin,

jolla rahoitustoimintaa yhtiössä toteutetaan. Lisäksi yhtiö hakee vuosittain rahoitustoimintaan tarvitsemansa rahoitusvaltuudet rahoituskeskukselta rahoitushakemuksella. Yhtiön rahoituskeskukselle tekemät rahoitushakemukset on hyväksytty yhtiön hallituksessa.

TEM katsoo, että ehdotettua virka- ja vahingonkorvausvastuuta (14 a §) koskevaa säännöstä ei ole tarpeen laajentaa yhtiön hallituksen jäseniin, koska yhtiön nykyisten toimintatapojen perusteella on epätodennäköistä, että yhtiön hallitus osallistuisi suoraan hallituksen esityksessä määriteltyjen yhtiön julkisten hallintotehtävien (11 §:n 3 mom., 14 §:n 2 ja 3 mom.) suorittamiseen. Jos ehdotettua virka- ja vahingonkorvausvastuuta koskevaa säännöstä laajennettaisiin koskemaan yhtiön hallituksen jäseniä, tulisi varmistua siitä, etteivät yhtiön julkiset hallintotehtävät laajenisi siihen nähden, mitä on esitetty hallituksen esityksessä. TEM ei myöskään katso tarpeelliseksi laajentaa virkavastuusääntelyä yhtiön toimitusjohtajaan, koska yhtiöllä ei nykytilassa ole toimitusjohtajaa.

Oikeusturva

Professori Mäenpään lausunnon mukaan sillä seikalla, että oikeus tehdä oikaisuvaatimus on lain 15 §:ssä kohdistettu vain yhtiön 14 §:n 2 momentissa tarkoitetussa asiassa tekemään päätökseen, ei ole rajoittavaa vaikutusta suoraan hallintoprosessilain mukaan määräytyvän valitusoikeuden laajuuteen. Tältä osin tosin perusteluista (s. 46) voisi saada toisenlaisen, lakiin perustumattoman käsityksen.

TEM toteaa, että Business Finland -lain 15 §:ään esitettävät muutokset ovat luonteeltaan selventäviä ja teknisiä hallituksen esityksen perusteluiden mukaisesti (HE 267/2022 vp, s. 36). Säännökseen ehdotettavilla muutoksilla ei ole tarkoitus olla rajoittavaa vaikutusta valitusoikeuden laajuuteen, joka määräytyy oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) perusteella.

Henkilöstövaikutukset

Ammattiliitto Pro:n mukaan selkeyden vuoksi on tarpeen määritellä, mikä osa työpanoksesta on kohdistuttava rahoituskeskukselle siirrettäviin tehtäviin, jotta henkilö siirretään. Vakiintuneen käytännön mukaisesti siirto tapahtuu, mikäli yli 50 % työpanoksesta kohdistuu siirrettäviin tehtäviin.

TEM toteaa, että Business Finland -lain muutosten johdosta on tarpeen siirtää osa yhtiön tehtävistä ja henkilöstöstä rahoituskeskukseen. Tehtävien siirron johdosta on tarpeen uudelleenorganisoida yhtiön toimintaa ja sille jääviä tehtäviä. Yhtiöstä siirtyvän työntekijän työtehtävät eivät tule olemaan täysin samanlaisia rahoituskeskuksessa. Tämän vuoksi voi olla käytännössä vaikeaa määritellä, milloin työntekijän työpanoksesta 50 % kohdistuu siirrettäviin tehtäviin.

Hallituksen esityksen mukaan siirtyvän yhtiön henkilöstön palvelussuhdelajiin ei lähtökohtaisesti tulisi muutoksia henkilöstösiirroissa, minkä vuoksi henkilöstön palvelussuhdelaji olisi myös rahoituskeskuksessa työsuhde. Ammattiliitto Pron näkemys on, että virkasuhteen pääasiallinen käyttö on perusteltua myös ottaen huomioon lain muutostarpeen taustalla vaikuttavat ylimpien laillisuusvalvojien suositukset.

TEM toteaa hallituksen esityksen perusteluiden mukaisesti, että kun yhtiön työntekijät on siirretty rahoituskeskukseen, arvioidaan tarkemmin, onko siirtyneiden työntekijöiden palvelussuhdelaji joissakin tapauksissa tarpeen muuttaa virkasuhteeksi (s. 17). Rahoituskeskuksessa on jo nykytilassa työ- ja virkasuhteista henkilöstöä.

Business Finland -asetuksen (1147/2017) 8 §:n 3 momentin mukaan ”Mitä tässä asetuksessa säädetään rahoituskeskuksen virkamiehistä, koskee soveltuvin osin myös rahoituskeskuksen työsopimussuhteista henkilöstöä.” Rikoslain 40 luvussa virkarikoksista säädetään rikosoikeudellisesta virkavastuusta koskien muun muassa julkisyhteisön työntekijää, joka on työsopimussuhteessa julkisyhteisöön, sekä julkista valtaa käyttävää henkilöä. Nykyisen rikoslain sääntelyn perusteella virkarikoksia koskevaa sääntelyä voidaan ulottaa koskemaan myös rahoituskeskuksen työsuhteista henkilöstöä.

Voimaantulosäännös

Hallituksen esityksessä esitettävät lain muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.5.2023. Business Finland -lain voimaantulosäännöksen mukaan osa yhtiön tehtävistä ja henkilöstöstä siirtyy rahoituskeskukseen vuoden 2024 loppuun mennessä. Ammattiliitto Pro vastustaa lausunnossaan laissa esitettyä siirtymäaikaa, koska se asettaisi siirrettävän henkilöstön mm. tehtäväjärjestelyissä eriarvoiseen asemaan, eikä vastaa työsopimuslain ja yhdenvertaisuuslain velvoitteita työntekijöiden tasapuolisesta ja yhdenvertaisesta kohtelusta. Ammattiliitto Pro esittää siirtymäaikaa koskevan kirjauksen poistettavaksi voimaantulosäännöksestä. Ammattiliito Pro toteaa, että mikäli tehtävien ja henkilöstön siirtoa ei ennätetä valmistella toteutettavaksi toukokuun alussa 2023, on lain voimaantuloajankohtaa muutettava. Myös JUKO ry kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että siirtymäaika vuoden 2024 loppuun mennessä on pitkä.

TEM katsoo, että riittävän pitkästä siirtymäajasta säätäminen laissa on tarpeen, jotta Business Finland pystyy tekemään muutokset toimintaansa hallitusti. Myös Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin lausunnon mukaan ”Lainsäädäntömuutos aiheuttaa Business Finlandissa uuden muutostilanteen, mikä vaikuttaa sekä Rahoituskeskuksen että Yhtiön toimintaan. Tässä on välttämätöntä, että lainsäädännössä otetaan huomioon mahdollisten muutosten tarvitsema aika hallituksen esityksen mukaisesti”. Business Finland –lain muutosten voimaantulo 1.5.2023 mahdollistaa sen, että yhtiön julkisia hallintotehtävät ja tehtävien hoitamisen edellytykset tulevat säännellyksi perustuslain edellyttämällä tavalla mahdollisimman pian, mutta yhtiön tehtävät ja henkilöstö voidaan siirtää rahoituskeskukseen myöhemmin siirtymäajan kuluessa. Jos Business Finland –lain muutokset tulisivat voimaan vasta myöhempänä ajankohtana kuin 1.5.2023, jouduttaisiin Business Finlandissa tekemään joka tapauksessa tehtävien ja henkilöstön siirtoa koskevia valmistelevia toimenpiteitä, joilla voi olla vaikutusta henkilöstön asemaan.

Lisäksi TEM toteaa, että yhtiön julkisia hallintotehtäviä koskevan sääntelyn lisäksi hallituksen esityksessä esitetään muita lainmuutoksia, joiden on tarpeen tulla voimaan mahdollisimman pian suunniteltuna voimaantuloajankohtana 1.5.2023. Yksi näistä muutoksista on julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muutos, joka mahdollistaa jatkossa työnhakuprofiilin laatimisen esimerkiksi ulkomaisille työntekijöille, joilla ei ole käytössä vahvan sähköisen tunnistamisen välinettä. Lisäksi esimerkiksi Business Finland -laissa esitetty uusi rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus Maahanmuuttovirastolta on tarpeen tulla voimaan mahdollisimman pian.

Ammattiliitto Pro edellyttää lausunnossaan, että voimaantulosäännökseen täydennetään maininnat eläketurvan tason säilymisestä ja palkkatason turvaamiseksi kirjaus valtion virka- ja työehtosopimuksen 2022–2024 allekirjoituspöytäkirjan 12 pykälän liitteen Eräät määräykset palkkatason turvaamiseksi kohdan 2 määräysten soveltamisesta. TEM ei ole nähnyt tarpeelliseksi mainita voimaantulosäännöksessä kyseisiä seikkoja.

Rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus Maahanmuuttovirastolta

Esityksen 16 a §:ssä säädettäisiin rahoituskeskuksen oikeudesta saada tietoja salassapitosäännösten estämättä Maahanmuuttovirastolta kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevissa asioissa, joista rahoituskeskus antaa lausuntoja. Esityksen mukaan virasto luovuttaisi tiedot rahoituskeskukselle yhtenä tai useampana kertapoimintana, suojattuna tai muuten yleisesti käytössä olevalla tietoturvallisella tavalla (s. 39). Maahanmuuttovirasto toteaa lausunnossaan, että luovutustavan osalta on huomioitava tiedonhallintalain (906/2019) 22 §. Sen mukaan säännöllisesti toistuva ja vakiosisältöinen tietojen sähköinen luovuttaminen on toteutettava pääsääntöisesti teknisten rajapintojen avulla.

TEM:n käsityksen mukaan tietojen luovuttamisessa ei olisi kyse ”säännöllisesti toistuvasta” tietojen luovutuksesta tiedonhallintalain tarkoittamalla tavalla. Tiedonhallintalain esitöiden (HE 284/2018 vp, s. 106) mukaan ”Velvollisuus järjestää tietojen luovuttaminen teknisten rajapintojen avulla ei koskisi tilanteita, joissa tietojen luovuttaminen tapahtuisi harvoin. Säännöllisesti toistuvalla tietojen luovuttamisella tarkoitettaisiin tilanteita, joissa tietoja luovutettaisiin säännöllisesti päivittäin tai viikoittain viranomaisten välillä.” Business Finland -lain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä on arvioitu, että rahoituskeskus on antanut vuosittain noin 10–20 lausuntoa kasvuyrittäjän jatkolupa-asioissa Maahanmuuttovirastolle (HE 267/2022 vp, s. 16). TEM korostaa, että kyseessä on arvio, ja rahoituskeskuksen lausuntojen määrä voi myös kasvaa tulevaisuudessa. Esitetyssä rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeudessa ei TEM:n käsityksen mukaan olisi kyse päivittäisistä tiedonluovutustilanteista, eikä tiedonluovutus tapahtuisi välttämättä edes viikoittain. Oleskelulupa-asioita käsitellään UMA Lite-järjestelmän avulla, joka on otettu käyttöön elokuun 2022 alussa. Kyseisen järjestelmän ensimmäiseen versioon ei ole rakennettu kasvuyrittäjän jatkolupien käsittelyä ja tiedonvaihtoa, joten jatkolupiin liittyä tiedonvaihto tulisi rakentaa järjestelmään erikseen. Jatkossa Maahanmuuttovirasto voisi lähettää rahoituskeskukselle välttämättömät tiedot lausuntojen antamiseksi kasvuyrittäjien oleskelulupa-asioissa tätä koskevan Maahanmuuttoviraston lausuntopyynnön yhteydessä suojatulla tavalla.

Osaajien maahanmuuton edistämistehtävä

Laissa yhtiön tehtäviin esitetään lisättävän osaajien maahanmuuton edistäminen Suomeen (11 §:n 1 mom. 7 kohta). Keskuskauppakamarin lausunnon mukaan tehtävä pitää tulkita niin, että Business Finlandin tehtävänä on myös auttaa yrityksiä kehittämään valmiuksiaan kansainväliseen rekrytointiin.

Myös TEM:n näkemyksen mukaan kyseinen yhtiön tehtävä tulisi tulkita siten, että se sisältää yritysten kansainväliseen rekrytointiin liittyvien valmiuksien kehittämisen.

Suomen yrittäjien lausunnon mukaan ”Jotta voimme tarkastella uudistuksen tuloksellisuutta, esimerkiksi Talent Boost -toiminnon osalta kaivataan selkää määritelmää sille, kuka on ”kansainvälinen osaaja”.

TEM toteaa, että yhtiölle esitetyn osaajien maahanmuuton edistämistehtävän osalta hallituksen esityksen perusteluissa on määritelty ”osaajan” termi (s. 36). Säännöksessä osaajilla tarkoitettaisiin ulkomaalaisia ammattiosaajia, erityisasiantuntijoita, kasvuyrittäjiä, tutkijoita, opiskelijoita ja paluumuuttajia.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttaminen

Asiantuntijalausunnoissa kannatetaan laajasti julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettuun lakiin esitettävää muutosta, joka edistäisi esimerkiksi ulkomaisten työntekijöiden työllistymismahdollisuuksia Suomessa. JUKO ry näkee kuitenkin riskejä vah-

vasta sähköisestä tunnistamisesta luopumisesta kirjauduttaessa palvelualustalle. Lisäksi STTK muistuttaa esimerkiksi sähköisen tunnistautumisen käyttötarkoituksesta, eli käyttäjän henkilöllisyyden ja identiteetin suojaamisesta sekä henkilöllisyyden varmistamisesta. Henkilöllisyyden varmistaminen on jatkossakin välttämätöntä toteuttaa vähintäänkin niissä rekisteröitymisen vaiheissa, jotka erityisesti edellyttävät henkilön suojaamista.

TEM toteaa, että ehdotetun sääntelyn tarkoituksena ei ole luopua työnhakuprofiilin laatijoiden ja profiileja tarkastelevien työnantajien tunnistamisesta, eikä heikentää profiilien sisältämien henkilötietojen suojaa tai palvelun tietoturvaa. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, lähtökohtaisesti käyttäjät tunnistettaisiin jatkossakin digipalvelulain 6 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla eli vahvaa sähköistä tunnistamista tai muuta vastaavaa tietoturvallista tunnistuspalvelua käyttäen.

TEM katsoo, että digipalvelulain yleissäännökset palvelun käyttäjän sähköisestä tunnistamisesta sääntelevät henkilötietojen suojan kannalta täsmällisellä tavalla myös työnhakuprofiilin laatijoiden sekä profiileja tarkastelevien työnantajien tunnistamista. Voimassa olevaan lakiin sisältyvää erityissäännöstä ei tämän vuoksi pidetä henkilötietojen suojan kannalta välttämättömänä ja on katsottu, että siitä voidaan luopua heikentämättä työnhakuprofiilin laatijoiden henkilötietojen suojaa.

Maria Hauptmann
Johtava asiantuntija